1.2. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІГРАФА

ЩОДО АНАЛІЗУ ДОСТОВІРНОСТІ РЕЗУЛЬТАТІВ ЕМПІРИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ МЕТОДУ ОПИТУВАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ПОЛІГРАФА. WSCHODNIOEUROPEJSKIE CZASOPISMO NAUKOWE (EAST EUROPEAN SCIENTIFIC JOURNAL) #1(53), 2020. С. 56-61.[1]

Тимцуник Є. В.

DOI: 10.53672/ej.4.2025.08[1] Check for updates

Реферат. Тимцуник Є. В. (психолог, м. Київ) з'ясовує, наскільки достовірними є результати емпіричних досліджень точності опитування з використанням поліграфа. Актуальність автор пов'язує з поширенням поліграфа в державних і правоохоронних органах України: хоча за законодавством результати такого опитування не можуть бути доказом і мають орієнтувальний характер, вони часто впливають на кадрові рішення. У науковій літературі з 1970-х років точність методу оцінюють у межах 80–90 %, проте автор ставить під сумнів методологічну організацію досліджень, на яких ґрунтуються ці показники. Праця має теоретико-аналітичний характер: Тимцуник Є. В. спирається на роботи зарубіжних дослідників (Абрамс, Гендлер, Гонтс, Крапол, Нельсон, Раскін та ін.) і на чотири критерії валідного емпіричного дослідження, сформульовані Бен-Шахаром, Фуреді й Гінтоном: безсумнівний критерій винуватості, репрезентативна вибірка, неупередженість поліграфолога, реалістичність умов лабораторного експерименту. Розглянуто мета-аналіз точності валідизованих поліграфологічних технік (2012 р., доповнений 2015 р.), за яким із близько 190 технік трьох методів для скринінгового й діагностичного застосування виокремлено 13. Автор показує, що вибірки часто малі: для IZCT немає жодного дослідження зі 100 опитуваними, для Utah ZCT Directed Lie використано лише 55 опитувань, а близько 500 і більше випадків мають тільки ZCT, CIT, DLST та Utah ZCT Probable Lie; ретестова надійність низки технік не вивчена. Польові дослідження позбавлені чіткого критерію причетності, лабораторні залучають нерепрезентативні групи, а вища точність польових досліджень, на думку автора, свідчить про відбір простіших випадків. Недослідженим залишається вплив психологічних, демографічних і культурних особливостей опитуваних, їхнього досвіду проходження опитування, обізнаності щодо способів протидії, рівня підготовки та упередженості поліграфолога, часткового повідомлення релевантної інформації; бракує досліджень валідності й надійності методичних підходів В. Варламова та так званої краснодарської школи поліграфологів. Автор доходить висновку, що опублікований рівень точності поліграфа може бути завищеним, і пропонує зосередити подальші дослідження в Україні на впливі цих чинників.

Ключові слова: поліграф, опитування з використанням поліграфа, достовірність, психофізіологічна діагностика, мета-аналіз, поліграфологічні техніки, валідність, ретестова надійність, репрезентативність вибірки, польові та лабораторні дослідження.

On the Analysis of the Reliability of Empirical Research Findings on the Polygraph Interview Method

Tymtsunyk Ye. V.

Abstract. Tymtsunyk Ye. V. examines how trustworthy the empirical evidence on the accuracy of polygraph interviewing actually is. The question matters for Ukraine, where many state and law enforcement agencies use the polygraph: although its results are not admissible as evidence and are treated as indicative, they frequently influence personnel decisions. Since the 1970s, published studies have reported accuracy of roughly 80–90 %, yet the author questions the methodology behind these figures. Using the four criteria for valid research proposed by Ben-Shakhar, Furedy and Ginton (an unambiguous ground-truth criterion, a representative sample, examiner impartiality and realistic laboratory conditions), the paper reviews the meta-analysis of validated polygraph techniques published in 2012 and updated in 2015, which singled out 13 of some 190 techniques for screening and diagnostic use. Many supporting studies relied on small samples: no IZCT study involved 100 examinees, the Utah ZCT Directed Lie technique rested on only 55 examinations, and only ZCT, CIT, DLST and the Utah ZCT Probable Lie test reached about 500 cases; test-retest reliability was often not examined. Field studies lack a clear criterion of guilt, laboratory studies use unrepresentative participants, and the higher accuracy of field research suggests that easier cases were selected. The influence of examinees' psychological, demographic and cultural characteristics, prior polygraph experience, knowledge of countermeasures, examiner training and bias, and partial disclosure of relevant information remains largely unexplored, and some regional approaches have never been validated. The author concludes that published accuracy rates may be overstated and calls for Ukrainian research on these factors.

Keywords: polygraph, polygraph interview, accuracy, psychophysiological detection of deception, meta-analysis, polygraph techniques, validity, test-retest reliability, sampling, field and laboratory studies.

Першоджерело: *Тимцуник Є. В. Щодо аналізу достовірності результатів емпіричних досліджень методу опитування з використанням поліграфа. Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe (East European Scientific Journal). 2020. № 1 (53). С. 56–61. (копія:).*[2][3] *Реферат оприлюднено на сайті 23.12.2025; у номері — 10.01.2026; DOI:* ***10.53672/ej.4.2025.08***[1].

References

1. Tymtsunyk Ye. V. Shchodo analizu dostovirnosti rezultativ empirychnykh doslidzhen metodu opytuvannia z vykorystanniam polihrafa [On the Analysis of the Reliability of Empirical Research Findings on the Polygraph Interview Method]. Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe (East European Scientific Journal) #1(53), 2020. S. 56-61 : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2025. Vol. 10, No. 6 (60). DOI: https://doi.org/10.53672/ej.4.2025.08. URL: https://expertize-journal.org.ua/doslidzhennya-na-poligrafi/17128-timtsunik-e-v-shchodo-analizu-dostovirnosti-rezultativ-empirichnikh-doslidzhen-metodu-opituvannya-z-vikoristannyam-poligrafa-wschodnioeuropejskie-czasopismo-naukowe-east-european-scientific-journal-1-53-2020-s-56-61 (onovlena versiia vid 07.11.2026). [in Ukrainian].

2. Tymtsunyk Ye. V. Shchodo analizu dostovirnosti rezultativ empirychnykh doslidzhen metodu opytuvannia z vykorystanniam polihrafa [On the Analysis of the Reliability of the Results of Empirical Studies of the Polygraph Interview Method]. Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe (East European Scientific Journal). 2020. № 1 (53). S. 56–61. (kopiia:). URL: https://eesa-journal.com/wp-content/uploads/56-61-Timcunik-Ye.V.-ShODO-ANALIZU-DOSTOVIRNOSTI-REZULTATIV-EMPIRIChNIH-DOSLIDZhEN-METODU-OPITUVANNYa-Z-VIKORISTANNYaM-POLIGRAFA.pdf (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

3. Tymtsunyk Ye. V. Shchodo analizu dostovirnosti rezultativ empirychnykh doslidzhen metodu opytuvannia z vykorystanniam polihrafa [On the Analysis of the Reliability of the Results

of Empirical Studies of the Polygraph Interview Method]. Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe (East European Scientific Journal). 2020. № 1 (53). S. 56–61. (kopiia:). URL: https://expertize-journal.org.ua/images/dzherela/tymtsunyk-ye-v-eesj-2020-1-53.pdf (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].